

POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI:

Adam Horálek

„Populačně národnostní politika Čínské lidové republiky ve vztahu k etnickým menšinám“

Ústav etnologie FF UK, Praha 2007, 163 s. (z toho 22 s. příloh)

Diplomovou práci A. Horálka je možno hodnotit jako v nejlepším slova smyslu interdisciplinární. Vedle etnologicko-sinologického zaměření totiž obsahuje i výrazný aspekt demografický, geografický, statistický a i kartografický. Všechny zmíněné roviny jsou pak v textu obratně spojeny a skloubeny.

Již volbu tematiky je možno uvítat, neboť kvalitní a detailní zpracování problematiky národnostně-populační politiky „mocnosti budoucnosti“ – Číny je doposud v českém odborném tisku nedostatečně saturovanou oblastí zájmu a pozornosti. Etnická problematika Číny je sice v českých odborných kruzích známa a sledována nejpozději od 50. let 20. století, kdy se i v této zemi objevila lokální varianta „leninského řešení národnostní politiky“ a inspirace sovětskou etnickou terminologií. Avšak jako v řadě jiných oblastí, i zde však Čína šla svou vlastní, specifickou cestou. Navíc v českém obecném povědomí přetrvává v daném kontextu řada zjednodušení, idealizací a omylů.

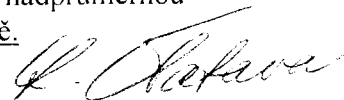
O to více je třeba ocenit Horálkovu práci, usilující (na základě postižení „anamnézy“ čínské národnostní a jazykové politiky) danou situaci přehledně uchopit a vysvětlit. Historické uvedení do problému dokumentuje autorovu více než solidní poučenost v této oblasti. Cenný je kupř. jeho rozbor základního čínského etnického pojmu „*minzu*“ (s. 40nn), jen obtížně převoditelného do rámce „západní“ etnické terminologie.

Těžiště práce spočívá v popisu čínské národnostní a populační politiky, již autor důsledně analyzuje a interpretuje (zejména v souvislosti s 5 „miniaturními případovými studii“ konkrétních etnik čínského jihovýchodu). Právě v dané souvislosti mohl autor využít i zkušeností z vlastního pobytu ve sledovaném regionu a empirického pozorování, a kontaktů s informátory. Přitom do jisté míry vyvrací i některé v českém tisku běžně uváděné nepřesnosti (kupř. o tom, že Tibetané jsou dnes již menšinou ve vlastní zemi...). Velmi inspirativní je i odd. 4, zaměřený na typy a varianty reakcí jednotlivých etnik na čínskou národnostní/populační politiku.

Bohatá je i použitá, vysoce „*up to date*“ literatura; zčásti doplněná i prostřednictvím kontaktů se sinologickými pracovišti v zahraničí (Polsko). Chybí však některé drobnější texty z uplynulých 3-4 dekad v češtině (publikované např. in: *Archiv orientální* či *Nový Orient*).

Poněkud nezvykle může působit přepis všech (i v češtině zavedených) čínských názvů mezinárodním transliteračním systémem *pinyin*; tuto skutečnost však autor (s. 14/) přesvědčivě vysvětluje. Formálně je práce zpracována takřka vzorně (včetně přepisů hlavních termínů a etnonym v čínském písmu či tabulek v závěru). Ocenit je třeba i vzorné vypracování doprovodných mapových materiálů, svědčící i a autorově kvalifikaci na poli geografie/kartografie.

Shrnutí: Diplomová práce A. Horálka je v celé řadě rysů atypická. Jedná se o kvalitně tematicky pojatý a i formálně dobře zpracovaný vysoce interdisciplinární text, svou zralostí se blíží spíše kategorii prací rigorózních. V textu je nashromážděno velké množství věcných informací; nastolena a analyzována je celá řada nosných témat. V rámci jím vymezeného problémového terénu se autor pohybuje více než suverénně. V souvislosti se svými závěry a stanovisky prokázal nejen schopnost využití literatury a dalších materiálů, ale i empirické praxe. Jeho nadprůměrnou práci je tak možno klasifikovat jako výbornou (1) a plně ji doporučit k obhajobě.

Praha 10.5.2007

Prof. PhDr. Leoš Šatava, CSc.